

KOMENTÁŘ

27. 9. 2024

Obyvatelstvo v Moravskoslezském kraji v 1. pololetí 2024

Počet obyvatel Moravskoslezského kraje se v průběhu 1. pololetí 2024 snížil o 4 884 osob. Úbytek byl způsoben nejen převahou zemřelých nad živě narozenými (o 2 499 osob), ale zejména záporným saldem migrace (–2 385 osob). Počet živě narozených dětí, zemřelých obyvatel i sňatků se meziročně snížil.

K 30. 6. 2024 žilo na území Moravskoslezského kraje 1 184 320 obyvatel (z toho 51,0 % žen). Počet obyvatel kraje byl na konci prvního pololetí letošního roku o 4 884 osob nižší než na jeho počátku. Úbytek obyvatel byl výsledkem jak přirozené měny, tak salda zahraniční migrace. Pokles celkového počtu obyvatel se týkal všech okresů Moravskoslezského kraje. Rovněž většina ostatních krajů Česka (s výjimkou Prahy a Středočeského kraje) zaznamenala úbytek počtu obyvatel. Populace celé republiky se v průběhu letošního prvního pololetí snížila, úbytek obyvatel činil 21,5 tisíce osob.

Tab. 1 Počet obyvatel v Moravskoslezském kraji a jeho okresech v 1. pololetí 2024

(předběžné údaje)

Kraj, okresy	Stav na počátku období			Střední stav			Stav ke konci období		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Kraj celkem	1 189 204	582 407	606 797	1 186 360	581 214	605 146	1 184 320	580 345	603 975
Bruntál	89 168	44 201	44 967	88 905	44 098	44 807	88 683	44 003	44 680
Frýdek-Místek	214 599	105 658	108 941	214 309	105 563	108 746	214 127	105 495	108 632
Karviná	240 831	117 759	123 072	239 877	117 330	122 547	239 207	117 026	122 181
Nový Jičín	151 781	75 052	76 729	151 500	74 922	76 578	151 305	74 822	76 483
Opava	175 239	85 539	89 700	174 830	85 361	89 469	174 587	85 262	89 325
Ostrava-město	317 586	154 198	163 388	316 939	153 940	162 999	316 411	153 737	162 674

Meziroční pokles porodnosti, který započal na počátku roku 2022, pokračoval i v letošním roce. V Moravskoslezském kraji se od ledna do června roku 2024 živě narodilo 4 287 dětí, což ve srovnání se stejným obdobím roku 2023 bylo o 464 méně (pokles o 9,8 %). Nejvíce dětí se při přepočtu na 1 000 obyvatel narodilo v okrese Opava (7,9 osoby), nejméně pak v okrese Bruntál (6,2 osoby), krajská hodnota činila 7,3 osoby. Celkem 1 876 dětí bylo prvorozených (43,8 % všech živě narozených dětí), 1 663 druhorozených (38,8 %) a 748 dětí bylo pro matku již jako třetí či další dítě (17,4 %). Mimo manželství se v prvním pololetí 2024 narodilo 2 151 dětí, tedy 50,2 % z živě narozených (v celém Česku to bylo 47,1 %). Nejvyšší podíl narozených mimo manželství byl již tradičně zaznamenán v okrese Bruntál (64,9 %), naopak v okrese Frýdek-Místek činila hodnota tohoto podílu pouze 41,2 %.

V lednu až červnu tohoto roku zemřelo v Moravskoslezském kraji podle předběžných výsledků 6 786 osob, což bylo o 127 osob (o 1,8 %) méně než ve stejném období roku 2023. V relativním vyjádření zemřelo z 1 000 obyvatel středního stavu 11,5 osoby, což byla po Ústeckém kraji

KOMENTÁŘ

druhá nejvyšší hodnota. Vyšší hrubá míra úmrtnosti než krajský průměr byla zaznamenána v okresech Karviná (12,9 ‰), Bruntál (12,6 ‰) a Ostrava-město (11,8 ‰). Ostatní okresy Moravskoslezského kraje se udržely pod krajskou hodnotou, všechny ale vykázaly úmrtnost vyšší než celorepublikový průměr (10,3 ‰). V celkovém úhrnu zemřelo 3 502 mužů a 3 284 žen. Zhruba 71 % zemřelých bylo ve věku 70 let a více. Během svého prvního roku života zemřelo v kraji celkem 11 dětí, což odpovídalo hodnotě kojenecké úmrtnosti na úrovni 2,6 ‰, která tak byla vyšší než republikový průměr 1,9 ‰.

Tab. 2 Pohyb obyvatelstva v Moravskoslezském kraji a jeho okresech v 1. pololetí 2024
(předběžné údaje)

Kraj, okresy	Sňatky	Rozvody	Živě narození	Zemřelí	Přirozený přírůstek/úbytek	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Přírůstek/úbytek stěhováním	Celkový přírůstek/úbytek
Absolutní údaje									
Kraj celkem	2 022	1 117	4 287	6 786	-2 499	6 111	8 496	-2 385	-4 884
Bruntál	144	84	276	559	-283	642	844	-202	-485
Frydek-Místek	353	227	759	1 098	-339	1 800	1 933	-133	-472
Karviná	393	240	803	1 534	-731	1 652	2 545	-893	-1 624
Nový Jičín	278	131	547	794	-247	1 400	1 629	-229	-476
Opava	295	159	684	942	-258	1 357	1 751	-394	-652
Ostrava-město	559	276	1 218	1 859	-641	4 279	4 813	-534	-1 175
Relativní údaje (na 1 000 obyvatel středního stavu)									
Kraj celkem	3,4	1,9	7,3	11,5	-4,2	10,4	14,4	-4,0	-8,3
Bruntál	3,3	1,9	6,2	12,6	-6,4	14,5	19,1	-4,6	-11,0
Frydek-Místek	3,3	2,1	7,1	10,3	-3,2	16,9	18,1	-1,2	-4,4
Karviná	3,3	2,0	6,7	12,9	-6,1	13,8	21,3	-7,5	-13,6
Nový Jičín	3,7	1,7	7,3	10,5	-3,3	18,6	21,6	-3,0	-6,3
Opava	3,4	1,8	7,9	10,8	-3,0	15,6	20,1	-4,5	-7,5
Ostrava-město	3,5	1,8	7,7	11,8	-4,1	27,2	30,5	-3,4	-7,5

Rozdíl mezi počtem živě narozených a zemřelých činil v absolutním vyjádření -2 499 osob, v relativním -4,2 osoby na 1 000 obyvatel středního stavu. Absolutně byla tato hodnota nejvyšší mezi všemi kraji v Česku, v relativním vyjádření hůře dopadly kraje Karlovarský (-5,5 ‰) a Ústecký (-4,3 ‰). Ve všech krajích Česka převažovali zemřelí nad živě narozenými. Rovněž v žádném z okresů Moravskoslezského kraje nedosáhl přirozený přírůstek kladných hodnot. Nejméně obyvatel ubylo v absolutním vyjádření (-247 osob) v okrese Nový Jičín, při přepočtu na 1 000 obyvatel (-3,0 osoby) v okrese Opava. Naopak nejpostiženějšími okresy byla Karviná, v níž za 1. pololetí 2024 ubylo přirozenou cestou 731 osob (-6,1 ‰), a v relativním vyjádření Bruntál (-6,4 osoby na 1 000 obyvatel).

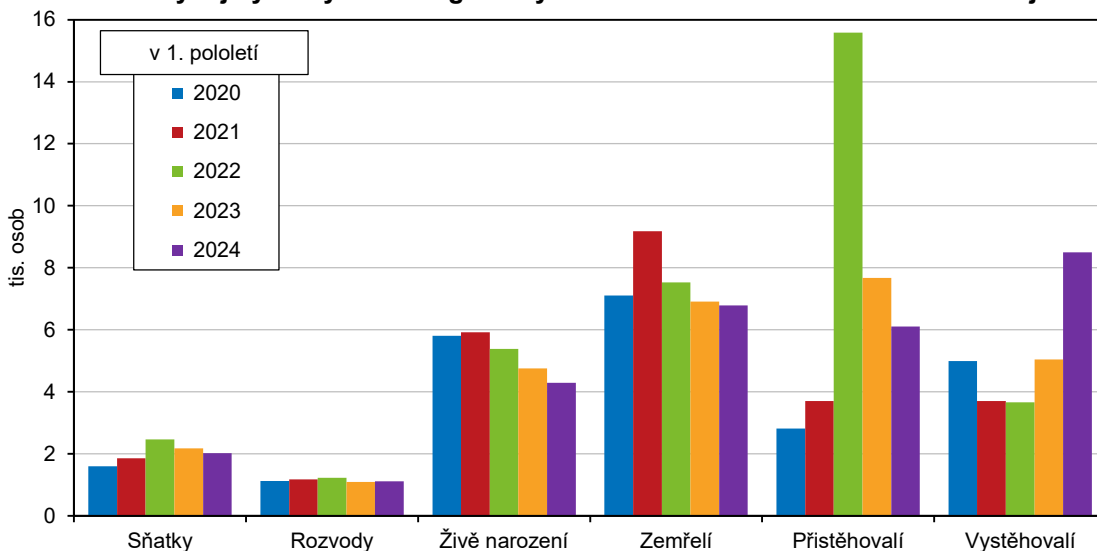
Do Moravskoslezského kraje se v prvním pololetí roku 2024 přistěhovalo 6 111 osob, což ve srovnání s rokem 2023 bylo o 1 563 osob méně. Navzdory poklesu zůstal počet přistěhovalých nadále poměrně vysoký. Z ostatních krajů Česka se přistěhovalo 2 654 osob (43,4 % přistěhovalých) a 3 457 osob ze zahraničí (56,6 % přistěhovalých). Mezi přistěhovalými mírně převažovaly ženy (50,2 %). Nejvíce obyvatel se přistěhovalo do okresu Ostrava-město

KOMENTÁŘ

(4 279 osob), a to i relativně (27,2 osoby na 1 000 obyvatel středního stavu). Dalších 1 800 obyvatel se přistěhovalo do okresu Frýdek-Místek. Nejmenší relativní přírůstek byl zaznamenán v okrese Karviná, do kterého se přistěhovalo 13,8 osoby na 1 000 obyvatel.

V hodnoceném období se z kraje vystěhovalo 8 496 osob (o 3 453 osob více než v 1. pololetí 2023). Do ostatních krajů Česka se vystěhovalo 3 959 osob (46,6 % vystěhovalých) a 4 537 osob se odstěhovalo do zahraničí (53,4 % vystěhovalých). Mezi vystěhovalými převažovaly s 55,7 % ženy. Nejvíce osob se vystěhovalo z okresu Ostrava-město (4 813 osob), při přepočtu na 1 000 obyvatel se jednalo o 30,5 osoby.

Graf 1 Vývoj vybraných demografických ukazatelů v Moravskoslezském kraji

Převaha vystěhovalých nad přistěhovalými v Moravskoslezském kraji za 1. pololetí 2024 činila 2 385 osob. Moravskoslezský kraj tak po dvou letech vykázal záporné migrační saldo. Téměř všechny kraje Česka (s výjimkou Prahy a Středočeského kraje) evidovaly úbytek obyvatel stěhováním, přičemž nejvíce obyvatel migrací ubylo v Moravskoslezském kraji, dále následovaly kraje Plzeňský (o 1 400 osob), Ústecký (1 195 osob) a Karlovarský (o 1 140 osob). Všechny okresy Moravskoslezského kraje vykázaly záporné migrační saldo, největší okres Karviná –893 osob (–7,5 ‰).

Záporná hodnota migračního salda (–2 385 osob) spolu s vysokou hodnotou přirozeného úbytku (–2 499 osob) zapříčinila, že celkový úbytek obyvatel v absolutním vyjádření byl nejvyšší mezi všemi kraji Česka (–4 884 osob). Při přepočtu na 1 000 obyvatel činila hodnota celkového úbytku v Moravskoslezském kraji –8,3 osoby, horší výsledek vykázal pouze Karlovarský kraj (–13,3 osoby). Počet obyvatel se od počátku roku zvýšil pouze ve Středočeském kraji (o 2 016 osob) a v Praze (o 914 osob), což v relativním vyjádření odpovídá hodnotám (2,8 osoby, resp. 1,3 osoby na 1 000 obyvatel).

KOMENTÁŘ

Podle předběžných údajů bylo v prvním pololetí roku 2024 uzavřeno 2 022 manželství, tedy o 154 méně než v předchozím roce. V necelých 60 % případech to byl pro oba snoubence první sňatek. Za stejné období bylo rozvedeno 1 117 manželství, v 625 případech (56,0 % z úhrnu rozvedených manželství) to byla manželství s nezletilými dětmi. Návrh na rozvod podávali manželé převážně společně (71,1 % z úhrnu rozvedených manželství), popř. se jednalo o návrh ženy (19,4 % z úhrnu rozvedených manželství). Počet rozvodů, které nabyly právní moci v průběhu 1. pololetí 2024, byl meziročně vyšší o 17 případů.

Poznámky:

Veškeré údaje se týkají občanů České republiky a cizinců s trvalým pobytem v České republice, občanů třetích zemí s přechodným pobytem na území České republiky na základě dlouhodobého víza (nad 90 dnů) nebo povolení k dlouhodobému pobytu, občanů zemí EU, Norska, Švýcarska, Islandu, Lichtenštejnska a jejich rodinných příslušníků s hlášeným přechodným pobytem na území České republiky a cizinců s mezinárodní ochranou v České republice. Od roku 2022 jsou do obyvatelstva zahrnovány osoby s udělenou dočasnou ochranou v České republice s obvyklým pobytem v ČR. Údaje zohledňují rovněž události (sňatky, narození a úmrtí) českých občanů s trvalým pobytem na území ČR, které nastaly v cizině a byly zaregistrovány zvláštní matrikou v Brně.

Veškeré údaje za rok 2024 jsou předběžné.

Kontakt:

Jan Halva
Krajská správa ČSÚ v Ostravě
Tel.: 595 131 233
E-mail: jan.halva@csu.gov.cz